

TUTKIMUSRAPORTTI

RAUMA

Vanha Rauma (Pohjankatu 18a)

Historiallisen ajan kaupunkitontin koekaivaus

3.-6.5.2021

AKDG 6912:11

Museovirasto

ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

KOEKAIVAUSRYHMÄ

PETRO PESONEN

Tiivistelmä

Vanhassa Raumassa, osoitteessa Pohjankatu 18a tehtiin koekaivaus keväällä 2021. Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää, onko uudisrakentamisen kohteena olevalla tontilla säilynyt Vanhan Rauman varhaisempaan asutukseen liittyviä rakenteita tai kulttuurikerroksia. Toimeksianto tutkimuksiin tuli Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut -osastolta. Kyseinen tontti on Rauman kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa luokiteltu 2-luokkaan. Tontille kaivettiin yhteensä 12 koekuoppaa, kooltaan 1 x 1 m tai 50 x 50 cm. Suurelta osin maaperä oli sekoittunutta rakennustoiminnan seurauksena, löydöt olivat pääasiassa 1700–1800-luvulta eikä kulttuurikerrosta tai rakenteita erottunut missään koekuopassa. Tutkimusten perusteella uudisrakentamiselle ei ole estettä.

Kannen kuva: Yleiskuva sisäpihasta, pohjoisesta. Kuva Petro Pesonen, Museovirasto

Sisällysluettelo

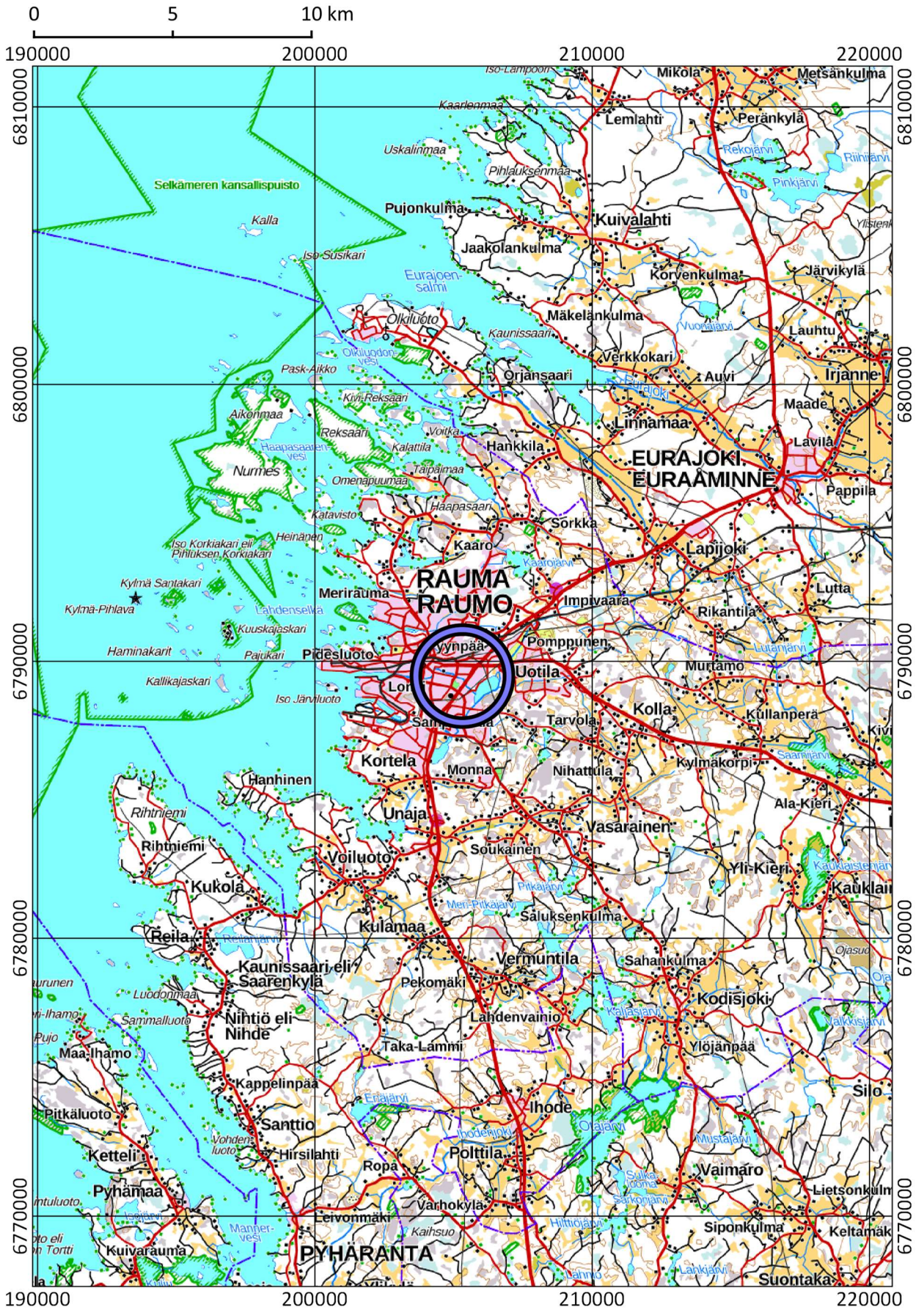
Tiivistelmä	
Sisällysluettelo	1
Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Sijaintikartat	3
1. JOHDANTO	5
2. TUTKIMUSHISTORIA	6
3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS	6
4. TUTKIMUSMENETELMÄT	10
5. KAIVAUSHAVAINNOT	11
5. YHTEENVETO	17
LÄHTEET	18
DIGIKUVALUETTELO	19
YLEISKARTTA	20

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	RAUMA Vanha Rauma (Pohjankatu 18a)
Muinaisjäännöslaji:	Asuinpaikat (kaupungit)
Ajoitus:	Historiallinen
Muinaisjäännösrekisterinumero:	684500001
Tutkimuksen laatu:	Koekaivaus
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut, koekaivausryhmä
Tutkimusten johtaja:	FL Petro Pesonen
Apulaistutkija:	HuK Inga Nieminen
Kaivausapulaiset:	Mikko Ahvonen, Lauretta Suomi
Tutkimuksen rahoitus:	Museovirasto (virkatyö)
Toimeksianto:	Museovirasto, Kulttuuriympäristöpalvelut, Sari-Mäntylä-Asplund 23.2.2021 (Diar. nro MV/30/05.01.00/2021)
Kenttätyöaika:	3.-6.5.2021
Avattu alue:	7,5 m ²
Maakunta:	Satakunta
Kunta, kylä:	Rauma
Kiinteistötunnus:	684-1-56-28
Peruskartta, TM35-lehtijako:	M3243E4
Peruskartta, Yleislehtijako:	1132 08 Rauma
Muinaisjäännöksen keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisterissä:	N: 6789382, I: 204769 (ETRS-TM35FIN)
Tutkimusalueen keskikoordinaatit:	N: 6789576, I: 204926
Tutkimusalueen lähiosoitteet:	Pohjankatu 18a, 26100 Rauma
Tutkitun alueen korkeus:	Z: 5-6 mmpy (N2000)
Tämän tutkimuksen löydöt:	-
Aikaisemmat tutkimukset:	2009, Päivi Hakanpää (kaupunkiarkeologinen inventointi) 1890-2019, useita kaivauksia ja valvontoja Vanhassa Raumassa
Aikaisemmat löydöt:	ei tutkitulta tontilta
Digikuvat:	AKDG 6912:1-31
Kartat:	Yleiskartta 1:200, A4
Tutkimusraportti:	Museoviraston arkisto, Helsinki

RAUMA Vanha Rauma (Pohjankatu 18a)

N: 6789576, I: 204926 (ETRS-TM35FIN), 1: 200 000

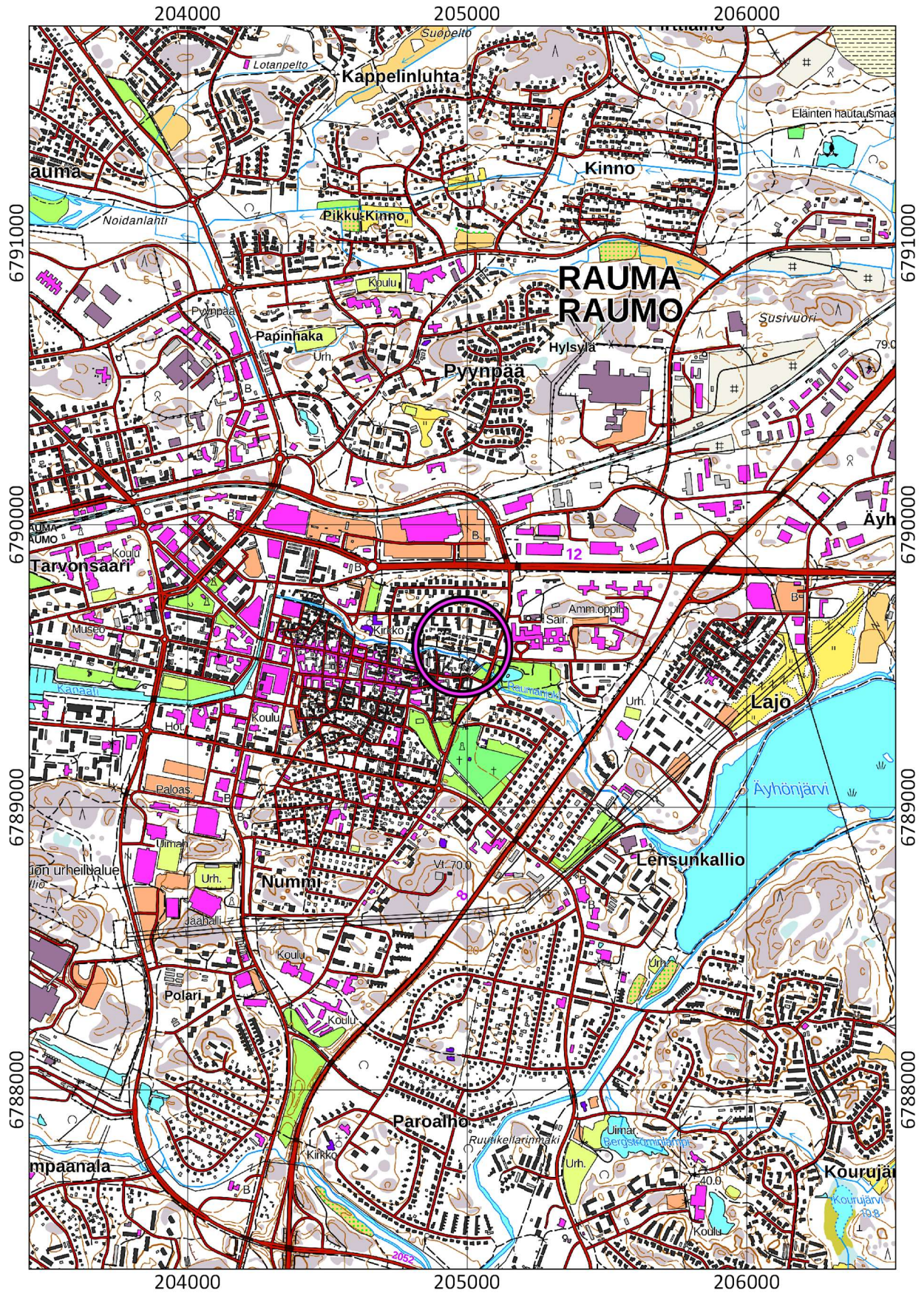

RAUMA Vanha Rauma (Pohjankatu 18a), Petro Pesonen 2021

RAUMA Vanha Rauma (Pohjankatu 18a)

N: 6789576, I: 204926 (ETRS-TM35FIN), 1: 20 000

0 250 500 750 1000 m

RAUMA Vanha Rauma (Pohjankatu 18a), Petro Pesonen 2021

1. JOHDANTO

Museoviraston koekaivausryhmä teki koekaivauksen Vanhassa Raumassa, osoitteessa Pohjankatu 18a (kiinteistötunnus 684-1-56-28), tontilla suunnitellun uudisrakentamisen vuoksi. Kyseinen tontti on Vanhan Rauman muinaisjäännösalueeksi rajatun alueen pohjoisreunaa eikä sillä ole aiemmin tehty arkeologisia tutkimuksia. Tontti oli kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa 2009 luokiteltu mielenkiinnoltaan 2. luokan alueeksi eli mahdollisesti ainakin osittain säilyneeksi ja/tai tutkimuksellisesti mielenkiintoiseksi alueeksi. Toimeksianto tehtävään oli tullut Museoviraston kulttuuriympäristöpalvelut-osastolta 23.2.2021. Kaivauksen vastuullisena johtajana oli FL Petro Pesonen. Dokumentoinnista vastasi HuK Inga Nieminen. Kaivausapulaisina toimivat Mikko Ahvonen (harjoittelijana) ja Lauretta Suomi.

Tontin rakennussuunnitelmien tarkoituksena on laajentaa olemassa olevaa pihasaunarakennusta sekä lisäksi rakentaa uudisrakennus pihan perälle. Uudisrakennus on suunniteltu vanhan kellarin päälle. Toimeksiantossa koekaivauksen tehtäväksi määriteltiin mahdollisen vanhan kaupunkikerroksen säilymisen ja/tai olemassaolon selvittäminen tontin alueella.

Helsingissä 12.11.2021

Petro Pesonen, FL

2. TUTKIMUSHISTORIA

Rauman keskiaikaisella kaupunkialueella on tehty kaksi kaupunkiarkeologista inventointia, joista ensimmäisen suoritti Museoviraston Rakennushistorian osaston tutkija Päivi Hakanpää vuosina 2008 ja 2009. Hakanpää toteaa inventointikertomuksessaan, että tontti sijaitsee pohjoisosaansa lukuun ottamatta 1700-luvun puolivälin asemakaava-alueella. Vuoden 1756 karttaan on merkitty Penttilän tontin omistajaksi Johan Jacobson. Hakanpään mukaan tontin kerrostumat ovat mahdollisesti säilyneet (Hakanpää 2009:59). Tontti on luokiteltu kaupunkiarkeologisen inventoinnin 2-luokkaan eli sillä voidaan olettaa mahdollisesti säilyneen jotain arkeologisesti kiinnostavaa. Museoviraston Arkeologisten kenttäpalveluiden tukija Katja Vuoristo suoritti Raumalla vuonna 2012 kaupunkiarkeologisen täydennysinventoinnin, jolloin kyseinen kiinteistö tarkastettiin uudestaan. Uusia havaintoja ei kuitenkaan saatu ja suojeluluokkaan ei esitetty muutosta (Vuoristo 2012).

Rauman keskiaikaisella kaupunkialueella on 1960-luvulta lähtien tehty lukuisia arkeologisia kaivaustutkimuksia ja valvontoja. Nyt tutkimuskohteena olevalla tontilla aikaisempia tutkimuksia ei ole tehty. Raumanjoen/Kanaalin pohjoisrannalla arkeologisia tutkimuksia on tätä ennen ollut vain Rauman Pyhän Ristin kirkolla 1890- ja 1930-luvuilla sekä Luostarinkadulla vuonna 1983.

3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Rauman kaupunki on perustettu 1400-luvulla ja varhaisin, joskin hieman epävarma, historiallinen tieto Rauman olemassaolosta on vuodelta 1413. Mitään viitteitä merkittävämmästä asutuksesta varhais- tai sydänkeskialjalta ei ole, ja varsinaiset historialliset lähteet Rauman kaupungista alkavat 1440-luvulta (Niukkanen et al. 2014:42). Vuoden 2010 kaivauksissa Kalatorilla radiohiiliajoitettiin vanha peltokerros 1300-luvun puolivälin tuntumaan (Koivisto et al. 2011:7). Kaupungin topografia on erilaisten maanmuokkausten vuoksi ajan kuluessa muuttunut, joten alueen alkuperäisestä topografiasta ei ole tarkkaa tietoa. Tästä johtuen on myös haasteellista määrittää tarkasti ajankohtaa, jolloin alue nousi maankohoamisen myötä merestä. Alue koostui kuitenkin alun perin kahdesta mereen työntyvistä niemestä, joiden välissä sijaitsevasta merenlahdesta muodostui myöhemmin Raumanjoki (Hiekkänen 1983:39–41; Vuoristo 2012:7).

Rauman kaupunki on todennäköisesti alun perin sijainnut Pyhän Kolminaisuuden kirkon luoteispuolella. Hiekkasen esittämän rekonstruktioehdotuksen mukaan varhainen kaupunkiasutus on keskittynyt kirkon luoteispuolella olevalta torilta länteen päin lähtevien kahden kadun varrelle (Hiekkänen 1983:48). Raumalla on sattunut vuosisatojen aikana useita tuhoisia tulipaloja, joista suurimpia ja tarkimmin tunnettuja paloja olivat vuoden 1640 palo ja erityisesti vuoden 1682 palo, jolloin lähes koko kaupunki tuhoutui (Lähteenoja 1932:44–45). Varhaisin kartta, joka valaisee Rauman kaupunkikuvaa, on Hans Hanssonin laatima kartta 1600-luvun keskivaiheilta. Tässä hyvin luonnosmaisessa kartassa näkyy yksi pääkatu, jota leikkaa kolme poikkikatua sekä tori. Ensimmäinen asemakaavaa luotettavammin kuvaava kartta on maanmittari Daniel Gadolinin laatima kaupunkikartta vuodelta 1756 (Hakanpää 2009:14; Hiekkänen 1983:7; Lähteenoja 1946:89).¹

Pohjankatu 18a sijaitsee Vanhan Rauman pohjoisosassa, kaupungin pohjoisosien halki kulkevan Kanaaliksi muuttuvan Raumanjoen pohjoisrannalla. Tontti on jaettu kolmeen osaan, Pohjankatu 18a-c, joista tutkittavana oli vain 18a sisäpiha. Tontin etelälaidassa, kadun varrella, on 1800-luvulta peräisin oleva asuintalo ja

¹ Tämä ja edellinen kappale ovat suoraa lainausta Jan-Erik Nymanin v. 2018 arkeologisesta valvontaraportista (Rauma Vanha Rauma Kuninkaankatu 6).

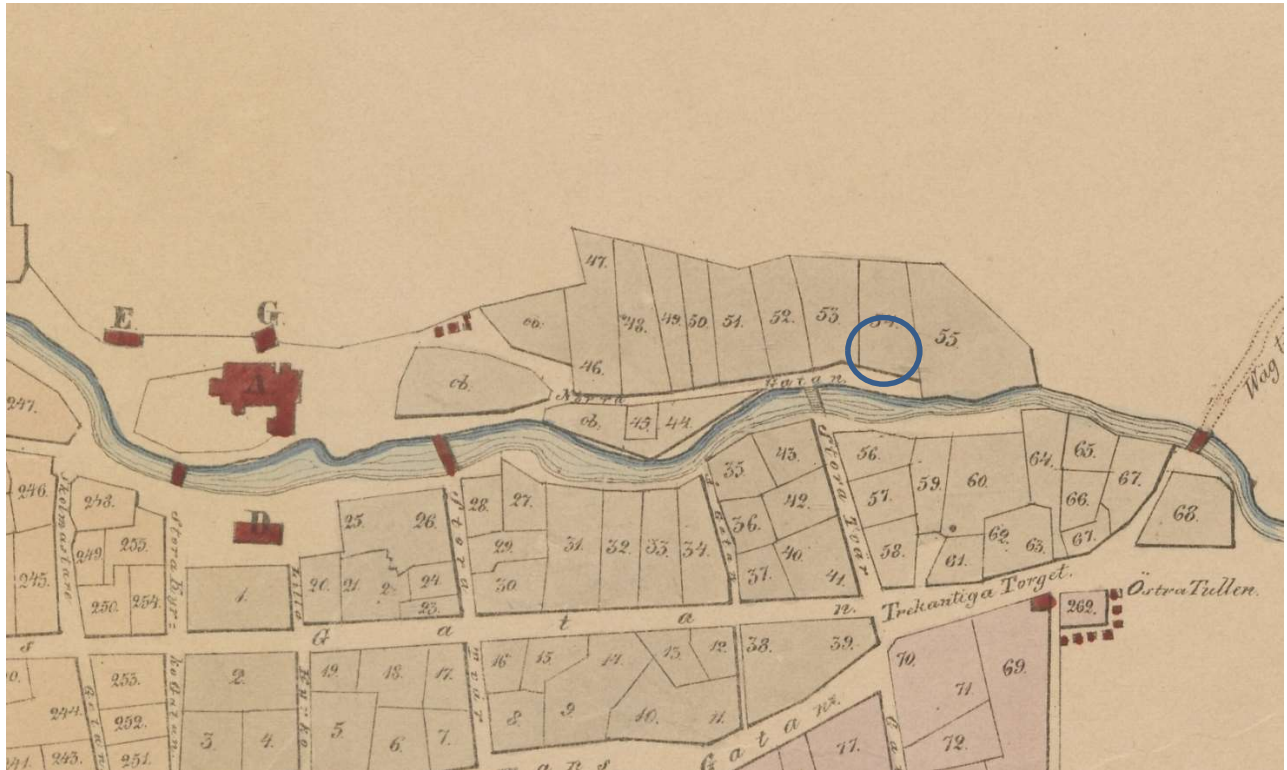
sisäpihalla kellari, joka saattaa olla vanhempi kuin nyt näkyvät betonirakenteet sekä uudehko pieni saunarakennus. 18a sisäpihan pohjoispuolta rajaa osoitteen Pohjankatu 18b asuintalo, länsipuolta tontin pohjoisosaan kulkeva pihakuja ja itäpuolta lauta-aita. Sisäpihasta suurin osa on nurmikkoa ja kuuluu kiinteistölle Pohjankatu 18b. Pihakuja on päällystetty sepelillä. Saunan edestä on poistettu pintamaata noin 15 cm paksuudelta. Muu alue on puutarhana ja sisäpihalla kasvaa muutama omenapuu sekä 18b puolella iso lehmus (?).

Vanhimmat kaupunkikartat Raumalta ovat vuodelta 1808 (Johan Tillberg) ja 1841 (C.W. Gylden). Vuoden 1808 kartta on kopio kartasta vuodelta 1756, joten se kuvaa 1700-luvun puolenvälin tilannetta. Näistä kartoista näkee kuinka Pohjankatu 18 on yksi kaupungin pohjoisista tonteista. Lähellä, Itäkadun päässä on ollut silta Kanaalin yli 1700–1800-luvulla. Samalla paikalla on kävelysilta nykyäänkin. Tontin rakennusten historia selviää jonkin verran vanhoilta kartoilta, joita on vuosilta 1903, 1962, 1978 ja 1985, viimeiset kolme peruskarttoja.² Peruskartoilta selviää mm., että asuintalo osoitteessa 18b on rakennettu aikaisintaan 1960-luvulla, sillä sitä ei näy vuoden 1962 peruskartalla. Lisäksi sisäpihalla on ollut jokin pitkänomainen rakennus (näkyvillä 1978 ja 1985 kartoilla), joka on sittemmin purettu. Vuoden 1903 kartta vaikuttaa epätarkalta.

Ote Johan Tillbergin vuonna 1808 laatimasta kopiosta Daniel Gadolinin vuoden 1756 kaupunkikartasta, johon tutkuskohde on ympäröity. Kartta: Kansallisarkisto Rauma Ira* 2/- -

² Kartat esimerkiksi osoitteessa vanhatkartat.fi.

Ote C. W. Gyldeńin laatimasta vuoden 1841 kaupunkikartasta, jossa tutkimuskohde on ympäröity. Lähde: Kansallisarkisto Rauma Ira* 3/- -

AKDG 6912:2. Koekuopitusta aloitellaan, pohjoisesta. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG 6912:8. Yleiskuva sisäpihalle, lännestä.

AKDG 6912:9. Betonikellari, etelästä.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusmenetelmänä oli koekuopitus. Koekuopat kaivettiin joko 50 x 50 cm tai 1 x 1 m kokoisina joko lapiolla tai kaivauslastalla, riippuen maaperästä ja/tai kuopassa näkyvistä ilmiöistä. Kaivettua maata ei seulottu. Kuopat kaivettiin mahdollisuuksien mukaan puhtaaseen pohjamaahan saakka ja kaivamisen jälkeen kuopat dokumentoitiin sanallisesti ja tarvittaessa valokuvin, minkä jälkeen ne täytettiin kaivetulla maalla. Välittömästi kaivausten jälkeen tehtiin pikaraportti Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut-osastolle. Mittaukset tehtiin VRS-tukiasemaverkkopalveluun yhdistetyllä GNSS-vastaanottimella valtakunnallisessa ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatistossa ja N2000 korkeusjärjestelmässä.

Jälkityövaiheessa laadittiin Maanmittauslaitoksen maastokartan pohjalle mittakaavaan 1:200 yleiskartta, johon merkittiin koekuoppien sijainnit. Tutkimuksissa otetut digitaaliset valokuvat on luetteloitu Museoviraston kuvakokoelmiin päänumerolla AKDG 6912:1-31. Kaivauksen löytöjä ei ole luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin, sillä ne ovat kaikki sekoittuneista kerroksista. Aineistossa on löytöjä todennäköisesti ainakin 1700-luvulta lähtien.

AKDG 6912:10. Inga Nieminen ja Mikko Ahvonen kaivavat koekuoppia, etelästä.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

Kaivaushavainnot koekuopista on kerätty oheiseen taulukkoon. Koko tutkitulla alueella ei ollut merkkiäkään säilyneistä kulttuurikerroksista tai vanhaan kaupunkirakentamiseen liittyvistä rakenteista. Löydöt olivat paksussa puutarhamullassa, paikoin jopa 60-70 cm paksussa. Heti multakerroksen alta tuli esiin puhdas pohjamaa. Talojen välinen sisäpiha-alue on toiminut nähtävästi puutarhana tontin rakentamisesta lähtien. Koekuopista otettiin talteen näytteeksi historiallisen ajan löytömateriaalia. Löydöissä on mm. liitupiipun kappaleita, punasavikeramiikkaa, harmaasavikeramiikkaa, mahdollisesti joitakin kivisavikeraamisen pullon palasia (Selter-kivennäisvesipullosta?), fajanssia, posliinia, piiposliinia, ikkuna- ja pullolasia, pronssi- tai kupariesineitä, rihvelitaulun paloja, rihvelikyniä, tuluspiitä, palanutta ja palamatonta luuta ja rautaesineiden katkelmia. Löytöjen joukossa ei näyttäisi olevan 1700-lukua vanhempaa materiaalia eikä löytöjä otettu talteen niiden tarkastamisen ja valokuvaamisen jälkeen, koska ne kaikki ovat peräisin sekoittuneesta kerroksesta eikä niillä näytä olevan mitään stratigrafista järjestystä. Jatkotutkimuksiin ei ole tarvetta kiinteistön Pohjankatu 18a alueella. Lohkotun osan Pohjankatu 18b alueella tehtiin tutkimuksia vain rajatulla alueella (aivan tontin eteläreuna, jonka kautta kunnallistekniikka rakennetaan uudisrakennuksille). Havainnot koskevat vain tonttia Pohjankatu 18a ja mikäli Pohjankatu 18b puolen pihanurmella on tarvetta tehdä muuta kuin em. kunnallistekniikkakaivanto, täytyy aluetta tutkia vielä tarkemmin.

Koek nro	Koko	Havainnot	Löydöt	Valokuva
1	1 x 1 m	pinnassa 13 cm multaa, sen jälkeen hiekka-, savi-, multa- ym. täytötkerroksia, kunnes puhdas maa 53 cm syvällä (tätäkin syvemällä vielä putkia pohjoisreunalla), kaivettu 74 cm	pullo- ja ikkunalasia, punasavikeramiikkaa, piiposliinia, rautaa, palanutta luuta, palamatonta luuta	AKDG 6912:6. Koekuoppa 1, etelästä. AKDG 6912:16. Koekuopan 1 löytöjä.

2	1 x 1 m	pinnalla multaa 35 cm, sitten hiekka-kerros, jossa sekaisin savea n. 15 cm, sen alla taas multaa n 15 cm (vaihtelevasti eri kohdissa), kuopan etelälaidalla n 20 cm syvyydessä pihalampun sähköjohto, puhdas pohjahieta 58 cm syvyydessä	liitupiipun varren katkelmia, liitupiipun koppa (tähtikuvio), pullo- ja astialasia, harmaasavikeramiikkaa, punasavikeramiikkaa, posliinia, fajanssia, piiposliinia, palanutta luuta, palamatonta luuta, rautaa (pieni hevosen- tai aasinkenkä), tuluspiitä, rihvelitaulun pala	AKDG 6912:4. Koekuoppa 2, idästä. AKDG 6912:17. Koekuopan 2. löytöjä. AKDG 6912: 18. Koekuopan 2 löytöjä. AKDG 6912:19. Koekuopan 2 löytöjä.

3	1 x 1 m	kaivettu lähelle aittaa, pinnalla suhteellisen paljon roinaa, 10-15 cm höttöistä maata, sitten multakerros, joka jatkuu aina 60-70 cm syvyydelle, sitten puhdas harmaa hietamaa, mullassa paljon kiviä, etenkin pohjaa kohden, kaivettu 110 cm	liitupiipun varren katkelma, fajanssia, punasavikeramiikkaa, ikkuna- ja pullolasia, palamatonta luuta, Selterpullon palasia, lipaston vedin (?), posliinia, piiposliinia (Arabian leima 1917-1927), tuluspiitä		AKDG 6912:3. Koekuoppa 3, pohjoisesta.
					AKDG 6912:20. Koekuopan 3 löytöjä.
					AKDG 6912:21. Koekuopan 3 löytöjä.
4	1 x 1 m	multaa 53 cm, sitten harmaa puhdas hiesu, mullan alakerroksessa paljon pyöreitä moreenikiviä, homogeeninen	piiposliinia, posliinia, punasavikeramiikkaa, palamatonta luuta, ikkuna- ja pullolasia, rautaesineitä, palanutta luuta,		AKDG 6912:12. Koekuoppa 4, pohjoisesta.

		multa, kaivettu 60 cm	selteripullon palasia (kivita-varaa), harmaasavikeramiikkaa, liitupiipun varren katkelmia, tuluspiitä	AKDG 6912:22. Koekuopan 4 löytöjä. AKDG 6912:23. Koekuopan 4 löytöjä.
5	1 x 1 m	multaa 55 cm, mutta aiemminkin hiekkalinssejä, harmaa hiesu 55 cm syvällä, etelä-laidalla vanhan raja-aidan paalun jäänteitä. paljon kiviä, kaivettu 72 cm	ikkuna- ja pullo-lasia, punasavikeramiikkaa, piiposliinia, posliinia, rautaesineitä, tuluspiitä	AKDG 6912:5. Koekuoppa 5, pohjoisesta. AKDG 6912:24. Koekuopan 5 löytöjä.
6	50 x 50 cm	pinnalla 15 cm multaa, sitten erilaisia täyttökerroksia, kaivettu 55 cm	10 pennin kolikko (1925?), palamatonta luuta, punasavikeramiikkaa, liitupiipun varren katkelma,	AKDG 6912:7. Koekuoppa 6, pohjoisesta.

			pullo- ja ikkunalasia, laastia, piiposliinia, posliinia, eristeputken paloja		AKDG 6912:25. Koekuopan 6 löytöjä.
7	50 x 50 cm	paksu multa 65 cm, sitten harmaa hiesu	lääke- tai kosmetiikkapullo, metalliesine, posliinia, pulloja ikkunalasia, palamatonta luuta, punasavikeramiikkaa, kaakelin pala(?), rautaa, liitupiipun varren katkelma, pronssiesine (rihvelikynä?), pronssilevy, piiposliinia (kyrillistä tekstiä), rautanauvoja, laastia, palanutta luuta, eristeputken palasia		AKDG 6912:15. Koekuoppa 7, pohjoisesta.
					AKDG 6912:26. Koekuopan 7 löytöjä.
8	50 x 50 cm	65 cm multaa, sitten harmaa hiesu, kuoppa saunan nurkalla, n. 36 cm syvyydellä alkaa tulla kiviä, kaivettu 70 cm, löytöjä vain ylimmästä 40 cm:stä	punasavikeramiikkaa, ikkunajapullolasia, piiposliinia		AKDG 6912:27. Koekuopan 8 löytöjä.

9	50 x 50 cm	saunan takana, multaa 30 cm, sitten 10 cm savinen kerros, taas multaa 15 cm, siinä kiviä ja lopuksi harmaa savi, kivitietu 55 cm	punasavikeramiikkaa, ikkuna- ja pullolasia, harmaasavikeramiikkaa, piiposliinia, palamatonta luuta, kiilleliuskelippa	AKDG 6912:13. Koekuoppa 9, etelästä. AKDG 6912:28. Koekuopan 9 löytöjä.
10	50 x 50 cm	tehty kuoritun alueen ja pihanurmen rajalle, multaa 36 cm, sitten puhdas harmaa hiesu, kivitietu 40 cm	rautaesine, palamatonta luuta, punasavikeramiikkaa, piiposliinia, tuluspiitä, pulloja ja ikkunalasia, posliinia, ressenttejä löytöjä	AKDG 6912:14. Koekuoppa 10, lännestä. AKDG 6912:29. Koekuopan 10 löytöjä.
11	50 x 50 cm	multaa 60 cm, sitten harmaa hiesu, paljon löytöjä, kivitietu 65 cm	ikkuna- ja pullo-lasia, punasavikeramiikkaa, palamatonta luuta, piiposliinia (Arabian leima 1917-1927), posliinia,	AKDG 6912:30 Koekuopan 11 löytöjä.

			rautaa, palanutta luuta, rihvelitaulun pala, selttteripullon pala (kivitavaraa),	
12	50 x 50 cm	multaa jossa suhteellisen vähän löytöjä, ruskea hiekka 57 cm syvyydellä, kaivettu 67 cm	punasavikeramiikkaa, piiposliinia, posliinia, palanutta luuta, selttteripullon pala (kivitavaraa), tuluspiitä, muovihelmi, tuluspiitä, palamatonta luuta	AKDG 6912:31. Koekuopan 12 löytöjä.

6. YHTEENVETO

Vanhassa Raumassa, osoitteessa Pohjankatu 18a tehtiin koekaivaus keväällä 2021. Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää, onko uudisrakentamisen kohteena olevalla tontilla säilynyt Vanhan Rauman varhaisempaan asutukseen liittyviä rakenteita tai kulttuurikerroksia. Toimeksianto tutkimuksiin oli saatu Museoviraston kulttuuriympäristön suojelu -osastolta. Pohjankatu 18a on Rauman kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa luokiteltu 2-luokkaan eli sillä saattaa olla säilyneitä muinaisjäännöksiä ja/tai se on arkeologisesti mielenkiintoinen.

Tutkimukset toteutettiin koekuopituksena eli tontille kaivettiin 12 koekuoppaa, kooltaan 1 x 1 m tai 50 x 50 cm. Koekuopista löytyi paljon historiallisen ajan löytöjä, mutta kaikki 1700-luvulta tai nuorempia. Suurelta osin maaperä oli sekoittunutta rakennustoiminnan seurauksena, kulttuurikerrosta ei erottunut missään koekuopassa. Myöskään rakenteita ei havaittu. Tutkimusten perusteella uudisrakentamiselle ei ole estettä tontilla 18a ja myöskin tontin 18b eteläreunaa pitkin tuotava kunnallistekniikka-alue on toteutettavissa.

LÄHTEET

Painetut lähteet ja kirjallisuus:

Hiekkanen, Markus (1983). *Rauma*. Keskiajan kaupungit. 2. Helsinki: Museovirasto.

Lähteenoja, Aina (1932). *Rauman kaupungin historia. II, Rauma 1600 – 1721*. Rauma.

Lähteenoja, Aina (1946). *Rauman kaupungin historia. I, Rauma vuoteen 1600*. Rauma.

Koivisto, Andreas, Mannermaa, Kristiina & Väisänen, Riikka (2011). Rauman vanhimman torin kertomaa: Kalatorin kaivaukset vuonna 2009 ja 2010. *SKAS*. 2/2011, s. 3–17.

Niukkanen, Marianna, Seppänen, Liisa & Suhonen, Mervi (2014). Kaupunkirakentaminen Suomessa keskiajalla. Teoksessa Lilius, Henrik & Kärki, Pekka (toim.) *Suomen kaupunkirakentamisen historia. 1*. Helsinki: Suomen kirjallisuuden seura, s. 28-94.

Painamattomat raportit:

Hakanpää, Päivi (2009). Rauma-Raumo. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Museovirasto.

Nyman, Jan-Erik (2018). Rauma Vanha Rauma (Kuninkaankatu 6). Arkeologinen valvonta historiallisen ajan kaupunkitontilla 27.11.2019. Museovirasto.

Vuoristo, Katja (2012). Vanha Rauma. Kaupunkiarkeologinen täydennysinventointi 28.5.–8.6.2012. Museovirasto.

DIGIKUVALUETTELO

AKDG 6912

Kuvannut Petro Pesonen 2021

- 1 Koekuopitusta aloitellaan, luoteesta.
- 3 Koekuoppa 3, pohjoisesta.
- 4 Koekuoppa 2, idästä.
- 5 Koekuoppa 5, pohjoisesta.
- 6 Koekuoppa 1, etelästä.
- 7 Koekuoppa 6, pohjoisesta.
- 8 Yleiskuva sisäpihalle, lännestä.
- 9 Betonikellari, etelästä.
- 10 Inga Nieminen ja Mikko Ahvonen kaivavat koekuoppia, etelästä.
- 11 Yleiskuva sisäpihasta, pohjoisesta.
- 12 Koekuoppa 4, pohjoisesta.
- 13 Koekuoppa 9, etelästä.
- 14 Koekuoppa 10, lännestä.
- 15 Koekuoppa 7, pohjoisesta.
- 16 Löytöjä koekuopasta 1.
- 17 Löytöjä koekuopasta 2.
- 18 Löytöjä koekuopasta 2.
- 19 Löytöjä koekuopasta 2.
- 20 Löytöjä koekuopasta 3.
- 21 Löytöjä koekuopasta 3.
- 22 Löytöjä koekuopasta 4.
- 23 Löytöjä koekuopasta 4.
- 24 Löytöjä koekuopasta 5.
- 25 Löytöjä koekuopasta 6.
- 26 Löytöjä koekuopasta 7.
- 27 Löytöjä koekuopasta 8.
- 28 Löytöjä koekuopasta 9.
- 29 Löytöjä koekuopasta 10.
- 30 Löytöjä koekuopasta 11.
- 31 Löytöjä koekuopasta 12.

RAUMA Pohjankatu 18
 Petro Pesonen 2021
 Mittakaava 1:200
 Piirtäjä ja digitoija: Inga Nieminen
 Pohjakarttana on Maanmittauslaitoksen maastokartta
 Koordinaatisto ETRS-TM35FIN
 Korkeuskäyrät (N2000) perustuvat
 Maanmittauslaitoksen kahden metrin korkeusmalliin

0 7.5 15 m

Selitteet

- koekuoppa 1 x 1 m
- koekuopat 0,5 x 0,5 m
- rakennus
- purettu rakennus
- betonikellari
- sorastettu piha-alue
- rajamerkki

